

מעריך סדנא

'עוגנים בעבר' – על קצה המזלג

יעדים

סדנא זהו נועדה לטובת חשיפה ולמידה ראשונית של מרכיב 'עוגנים בעבר'

מטרת היחידה:

1. היכרות עם עקרונות הליבה של "עוגנים בעבר"
2. הבנת המשימה החינוכית ליצירת חיבור של החניכים לנקודות כוח מעברם.

רשימת ציוד והיערכות מקדימה נדרשת

קטע מהסרט 'מלך האריות'

סוכריות כמס' המשתתפים (סוכריות ב-3 צבעים, ניתן גם להמיר לחרוזים וכדו')

מתווה הסדנא

שלב א: צפייה

הקרנת סרט: קטע מתוך הסרט מלך האריות.

למנחה: בסרט מתואר המפגש של סימבה עם השתקפותו של אביו במים ודיאלוג מעניין על כך שה'עבר תמיד חי בתוכנו' ועל היכולת של האדם לבחור כיצד להסתכל על עברו.

א. עיבוד צפייה:

1. נבקש מהמשתתפים לשתף במשפט או בתמונה אחת שנשארה איתם אחרי הצפייה.
2. מה דעתכם – האם אדם צריך להכיר את עברו בשביל לצמוח?

שלב ב: שיתוף אישי

נחלק למשתתפים סוכריות (בשלושה צבעים). לאחר שכולם לקחו, נזמין את מי שמוכן לשתף בזיכרונות עבר על-פי צבעי הסוכרייה אותה בחרו, בהתאם לקריטריונים הבאים:

- סוכרייה אדומה – זיכרון על חוויית ילדות משמחת – משחק/מסיבה/וכו'...
- סוכרייה ירוקה – זיכרון של דמות אחת שהייתה משמעותית / נתנה לך כוח לחיים.
- סוכרייה צהובה – תמונה של מקום/נוף מילדותך שאהבת ונעים לך להיזכר בו.

דגשים למנחה:

- א. חשוב לדעת שלמשתתפים רבים חוויות מורכבות כילדים/כמתבגרים. יש להיות מוכנים ורגישים לכך. כדאי לכוון לזיכרונות שנותנים כוח, אך גם לאפשר דיון על התמודדות עם הזיכרונות הקשים...
- ב. כמו כן אין לנסות לייפות את המציאות – אין להצהיר כי כל חוויה מהעבר היא תמיד מקור לכוח...

שלב ג: דיון

- מה זה "עבר"? (סיפור אישי, סיפור משפחתי, תחביבים, ילדות, נופים, שפה...)
- מתי אנחנו מרגישים שהעבר מעצים אותנו ומגדיל אותנו כאנשים?
- האם לפעמים אנחנו מרגישים שהעבר דווקא מעקב אותנו? מתי? למה?
- האם יש לנו חלקים בעבר שאנחנו משתדלים התכחש אליו? למה? (אפשר לבקש דוגמאות)
- האם אנחנו כאנשים יכולים לחיות בלי לדעת את העבר שלנו? האם יש דבר כזה זיכרון שאין לו שום השפעה על החיים שלנו?
- לאור מה שצינו לגבי מרכיבי העבר- אילו אלמנטים אנחנו מכירים מתוך עברו של החניך שלנו?
- האם כשהעבר הוא לא פשוט והזיכרונות הם שליליים, עדיף לדלג עליהם? (שימוש בפרובוקציה: חייל ממלחמת לבנון שביקש שימחקו לו, ע"י כדורים כימיים, את התמונות הקשות מהקרב, כי לטענתו הן מעיבות על חייו ועל תפקודו, ילד שמגיע מבית הרוס וכו')
- האם התעסקות בעבר האינדיבידואלי של כל אחד מעקבת יצירת קולקטיב מחודש (כור היתוך, חברה חזקה יותר)? (למשל: חיזוק קודים תרבותיים מול יציקת ערכים ישראלים, מסורת מול קידמה וכו')
- לאור הנאמר – איך אנחנו כמחנכים יכולים לזמן לחניכים שלנו הזדמנות להכיר את העבר שלהם? איך אנחנו יכולים לסייע לחניכים שלנו "לפגוש" את העבר שלהם ממקום של כוח?

סיכום:

אדם לא יכול לברוח מעברו, שכן זהו חלק משמעותי באישיותו ובעיצובו כאדם. העבר חי בתוכנו, בין אם הוא רע ובין אם הוא טוב. במקדם או במאוחר אדם ייפגש עם עברו (הרבה פעמים זה יקרה כשהוא יצטרך להתמודד

עם אתגרים חדשים, כשהוא יחליט להינשא, כשייוולדו לו ילדים וכיו"ב). לנו כקהילת חינוך יש משימה - לאפשר לחניכים לפגוש את נקודות הכוח בעבר שלהם באופן מבוקר כשהרבה מבוגרים משמעותיים נמצאים סביבו ועוזרים לו לפענח את משמעות הדברים ואת היכולת לארגן את הנקודות הקטנות לכדי סיפור חיים וחוסן נפשי.

1. עלינו כמחנכים להתאמץ ולהכיר את העבר של החניכים. (העבר שכולל גם את הרגעים היפים, הזיכרונות השמחים, הנופים, הזכרונות, חוויות ילדות וכו')
2. עלינו לסייע לחניכים לפגוש את נקודות הכוח שבעבר שלהם. לשמר את הזיכרונות הקטנים והחיוביים ולסייע להם לספר את סיפור חייהם ממקום מועצם.